

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström

Utbildningsnämnden

Svar på revisionsrapport avseende grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2025

Ärendet

Kommunrevisorerna har den 13 april 2026 begärt svar gällande grundläggande granskning av styrelse och nämnder avseende 2025. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelsen. I dess uppdrag ingår att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den grundläggande interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor har besvarats i granskningen:

- Utövar och vidtar styrelse och nämnder en tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
- Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
- Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Utbildningsnämnden har fått ”Ja/Grönt” på två av tre av frågorna ovan. På den andra frågan (se ovan) fick utbildningsnämnden svaret ”delvis/gult”. Kommunrevisorerna lämnade med anledning av det följande rekommendation: ”Säkerställ att tillräckliga åtgärder vidtas för att nå mål för verksamheten”.

Kommunrevisorerna har begärt att få svar på den grundläggande granskningen senast den 31 augusti 2026.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden antar föreslaget svar på revisionsrapport Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2025 enligt tjänsteutlåtande daterat 2026-05-26.

Bakgrund

Kommunrevisorerna har den 13 april 2026 begärt svar gällande grundläggande granskning avseende 2025. Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser, nämnder och fasta fullmäktigeberedningar.

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer genomfört en grundläggande granskning av styrelse och nämnder. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelsen. I dess uppdrag ingår att pröva om

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström

verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den grundläggande interna kontrollen är tillräcklig.

Följande övergripande revisionsfrågor har besvarats i granskningen:

- Utövar och vidtar styrelse och nämnder en tillräcklig styrning, kontroll och åtgärder inom sina ansvarsområden?
- Är redovisat resultat för verksamheten förenligt med beslutade mål?
- Är redovisat resultat för ekonomin förenligt med beslutade mål?

Bildningsförvaltningens utredning

Den grundläggande granskningen för 2025 visar på två avvikelser. I övrigt har samtliga granskningsfrågor blivit godkända.

1	Har nämnden antagit en plan för verksamheten?	Grön
2	Har nämnden antagit en budget för verksamheten?	Grön
3	Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön
4	Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön
5	Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön
6	Har nämnden upprättat instruktion för rapportering till nämnden?	Grön
7	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för verksamhet?	Grön
8	Fokuserar rapportering på måluppfyllelse för ekonomi?	Grön
9	Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul
10	Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön
11	När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul
12	När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Gul

Bildningsförvaltningens bedömning

Bildningsförvaltningens delar revisorernas bedömning om frågorna ovan men vill i tillägg till detta framföra följande kommentarer gällande de två frågor som ansetts delvis godkända/gula.

När nämnden uppsatta mål för verksamheten?

Tre av sju mål ansågs uppfyllda och fyra av sju mål ansågs endast delvis uppfyllda i utbildningsnämndens årsredovisning 2025 (UN 2026/0034). Dessa mål ansågs delvis uppfyllda:

Bildningsförvaltningen

Kristofer Fagerström

1. Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning
2. Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan
3. De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola
4. I Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor

Mål 1 och 2 (se ovan) fick för året 2025 nya målvärden i indikatorerna – målvärden mot vilka målet därefter utvärderades. I efterhand kan det konstateras att målvärdena var orealistiskt höga (100 procent måluppfyllelse i indikatorerna) vilket påverkade målbedömningen på ett negativt sätt. Noterbart är att det första målet ovan bedömdes grönt för 2024 men gult för 2025 trots att flertalet målvärden hade blivit bättre för 2025 i jämförelse med 2024. Det var alltså inte frågan om en reell försämring i verksamheterna utan snarare en förbättring i kombination med förändrad målbedömning. För målet om trygghet och trivsel (se ovan) var utfallet mycket gott i Danderyd men då målvärdet var satt till 100 procent upplevd trygghet och trivsel nådde enheterna inte ända fram. I förskolan ansågs 98 procent av barnen trygga och i grundskolan var 92 respektive 87 procent av eleverna trygga. Eleverna i åk 5 i Danderyds kommun tillhörde 2025 topp 10 bland Sveriges samtliga 290 kommuner vad gäller trygghet (Kolada: N15613) och elever i åk 8 tillhörde topp 20 i Sverige vad gäller trygghet (Kolada: N15643).

För det tredje målet (se ovan) kan det noteras att utbildningsnämndens målvärde för beläggningsgraden på grundskolan missades, målvärdet var 90 procent och utfallet blev 82 procent. Primärt orsakades detta av två enheter som avvek signifikant från medelvärdet vad gäller beläggningsgraden.

För det fjärde målet (se ovan) kan det konstateras att Danderyd finns i länets och rikets toppskikt vad gäller andelen inskrivna barn på förskola och att nästan samtliga vårdnadshavare är nöjda med sitt barns förskola. För att målet skulle bedömas som helt uppfyllt behövde dock en högre andel vårdnadshavare än 86 procent anse att utbudet av förskolor och skolor är stort.

Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?

Som ovan framgår hade de två första målen, som bedömdes delvis uppfyllda, fått förändrade målvärden vilket påverkade måluppfyllelsen negativt. Mot bakgrund av att det inte handlade om en reell och faktiskt försämring av verksamheterna vidtogs inga ytterligare åtgärder för att nå målen i verksamheten. För 2026 har i stället målvärdena justerats för att ge verksamheterna realistiska förutsättningar att nå målen. Målvärden för 2026

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström

ligger i olika intervall (se UN 2025/0037). Det ska dock noteras att såväl förskolor som skolor kontinuerligt utför ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever, precis i enlighet med 6:e kapitlet i skollagen (2010:800). Alla barn och elever i Danderyds kommun ska erbjudas en trygg utbildning i förskola och skola.

Vad gäller målet som handlar om balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskolan och skolan går det att konstatera att elevantalet fortsätter att minska enligt befolkningsprognosen, vilket skapar ekonomiska utmaningar. Det tar tid att anpassa organisation och bemanning till färre elever. På en enhet har minskningen inneburit färre klasser och lägre elevantal per klass, vilket höjer kostnaden per elev, samtidigt som personalkostnader ligger kvar under omställningen. Även ökade lokalkostnader bidrar till det ekonomiska läget. Åtgärder för att anpassa kostnaderna har påbörjats men får bara delvis effekt under året, med full effekt först kommande år. En annan enhet med låg beläggningsgrad visar fortsatt underskott, men förändringar i organisation och lokalanvändning bedöms förbättra förutsättningarna framåt. Ytterligare en åtgärd som har vidtagits är samlokalisering av två skolor då en skola genomgår en renovering nu och några år framåt.

För det fjärde målet har olika åtgärder vidtagits. Nya riktlinjer för skolval och skolval har implementerats. Utfallet för årets skolval var bättre än föregående år då i princip samtliga vårdnadshavare/elever fick sitt förstahandsval.

Konsekvenser för barn och unga

Granskningen har inte haft barn och unga som särskilt granskningsobjekt och bär därför inga konsekvenser för barn och unga. Indirekt påverkas barn och unga av sjunkande elev- och barnantal då organisationer behöver anpassas, men detta är en fråga som inte hänger ihop med själva granskningen som sådan.

Ekonomiska konsekvenser

Granskningen har haft fokus på styrning och uppföljning och har inte omfattat en fördjupad analys av utbildningsnämndens ekonomiska resultat eller resursutnyttjande. Sammantaget bedöms ärendet inte medföra några ekonomiska konsekvenser för utbildningsnämnden.

Johannes Pålsson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

Datum
2026-05-26**Diarienummer**
UN 2026/0191

Bildningsförvaltningen
Kristofer Fagerström

1. Tjänsteutlåtande, Svar på revisionsrapport avseende grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2025
2. Rapport, Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2025
3. Missiv, Grundläggande granskning av styrelse och nämnder 2025

Expedieras
Kommunrevisorerna